

30. Yılında Amatör Astronomi Topluluđu

Halley Kuyruklu Yıldızı yaklaşıyordu. Tüm dünyadaki gökyüzü severler bu heyecana kapılmıştı ve 76 yılda bir geçen bu kuyruklu yıldızı görmek için sabırsızlanıyordu. Peki ya Türkiye’de yaşayan meraklılar?

Topluluğumuz 30. Yıl Etkinliđi’nin ardından ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi’nin önünde

ODTÜ’de farklı bölümlerde okuyan bir grup hevesli genç harekete geçti. Ellerindeki ve okulun kütüphanesindeki kitapları kurcalayarak hem bilgi edinmek hem de bu dünyaca ünlü olguyu izlemek için çaba harcadılar. Yaptıkları etkinlik sonrasında, aralarındaki bağın nereye varacağı belli olmuştu. Sonraki yıllarda da çalışmalarını sürdürebilmek için bir topluluk kurmaya karar verdiler: ODTÜ Amatör Astronomi Topluluđu (AAT).

Fizik Bölümü’nde kendilerine destek olacak hocalar aramaya başladılar. Çanakkale Üniversitesi’nden yakın zamanlarda emekli olan öğretim görevlisi Prof. Dr. Osman Demircan, o dönemde akademik kariyerine yeni başlamış bir akademisyen ve topluluğun kaderini değiştirecek dilekçeyi yazdı. ODTÜ AAT kuruluşu için gereken akademik desteği almış, řu anda Fizik Bölümü Kantini olarak kullanılan kulübe topluluğa tahsis edilmişti. Türkiye’nin ilk Amatör Astronomi Topluluđu bu şekilde kurulmuş oldu.

ODTÜ Amatör Astronomi Topluluđu’nun ilk fotoğrafı (Kasım 1986). Kurucu üyeler dönemin ODTÜ Kültür İşleri Müdürü (soldan ikinci) ve topluluğun ilk akademik danışmanı Osman Demircan (soldan üçüncü) ile birlikte.

Yıllar içinde ODTÜ AAT'nin bünyesinden yüze yakın bilim yazarı, bilim insanı, gökyüzü fotoğrafçısı ve yüzlerce öğretmen çıktı. ODTÜ Fizik Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Sinan Kaan Yerli, Kanada'daki British Columbia Üniversitesi Profesörü Bülent Uyaniker, yıllarca Bilim ve Teknik dergisinde yazılar yazmış, şu anda Bilim Çocuk dergisinin editörlüğünü yapan Alp Akoğlu, Bilim ve Teknik dergisi'nde "Gökbilim" köşesini hazırlayan Erdem Aytekin, NASA tarafından yapılan yarışmalarda defalarca ödül almış ve gökyüzü fotoğrafçılığı konusunda en önemli kurumlardan biri olan The World At Night (TWAN) grubunda fotoğrafçı olan Tunç Tezel ODTÜ yılları boyunca topluluğun aktif üyesi olmuş eski üyelerimizden yalnızca birkaçı. Türkiye astrofizik camiasından Prof. Dr. Mehmet Ali Alpar, Prof. Dr. İbrahim Küçük gibi isimler de topluluğa yıllarca akademik danışmanlık yapmıştır.

ODTÜ AAT üyelerinin eksik olduğunu düşündüğü bir konu daha vardı. 90'lara doğru Türkiye'de astronomi ve astrofizik alanında yayın yapan hiç dergi yoktu. Bilim ve Teknik genel kapsamıyla bu eksiği gidermeye yetiyordu belki, ancak o dönemin ODTÜ'lü yıldız çocukları (bizler, topluluk üyeleri olarak kendimize "yıldız çocuğu" diyoruz) Türk Astronomi Derneği (TAD) ile bir araya gelip Gökyüzü Bülteni'ni hayata geçirmeyi amaçladı.

ODTÜ'nün de desteği ile basılı yayın olarak çıkan Gökyüzü Bülteni 10 yıllık bir süre boyunca tümüyle ODTÜ AAT tarafından hazırlandı. Şimdilerde elektronik dergi olarak yayımlanan Gökyüzü Bülteni'ne TAD web adresinden ücretsiz ulaşılabilir. ODTÜ AAT hâlâ yazıların bir kısmını hazırlamaya devam ediyor.

İnternet çağına girildiğinde, o dönemin yıldız çocukları astronomi alanında Türkçe yayın yapan ilk web adreslerinden biri olan gokyuzu.org adresini aldı. Yıllardır basılı yayınlarla, sempozyumlarla, derslerle halka bilimi anlatmak için çaba harcayan topluluk, internet ortamına taşınması ile birlikte, astronomi camiasının sanal dünyada ilk defa temsil edilmesini sağladı. Günümüzde Türkiye'de astronomi ile ilgili olarak en çok tıklanan üçüncü web sitesi, şimdiki yıldız çocukları tarafından güncel tutuluyor.

ODTÜ AAT'nin düzenlediği 3. Astronomi Haftası etkinliklerinin organizasyon komitesi.

Amatör Astronomi Nedir?

Astronomi uzay, evren ve gökyüzü ile ilgilenen, Dünyamız dışındaki bütün evren olaylarını bir bütün olarak inceleyen bilim dalıdır. Diğer gezegenlerin yüzeyini inceleyen astrojeoloji, Dünyadışı yaşamı araştıran astrobiyoloji, gök cisimlerinin hareketleri ile genel özelliklerini gözlemleyip evren hakkında sahip olduğumuz bilgiyi artırmayı amaçlayan astrofizik gibi alanları da içerir. Ancak bunlar akademik bilimsel alanlardır. Bunun haricinde bir teleskop veya dürbün ile gökyüzüne bakmak, gök cisimlerini izlemek güzel

bir hobidir ve akademik bilgi birikimi gerektirmez. İşte amatör astronomi, çoğunlukla zevk için, yeni şeyler öğrenmek için gökyüzüne bakan herkesi kapsayan bir alandır.

Topluluğun şu anki ekibi olarak bizler, bu büyük mirasa yaraşır bir topluluk yaratmaya çalışıyor, okullarda seminerler veriyor, gözlemlere gidiyoruz. Ayrıca internette bilimle ilgili her alanda insanlara destek olmaya çalışıyor, yazılar yazıyoruz. 2015 Şubat ayında ODTÜ'de gerçekleştirilen Ulusal Astronomi Kongresi'nin organizasyon komitesini topluluğumuz oluşturdu. Sonrasında yapılan Ulusal Astronomi Öğretmenleri Semineri'nin organizasyon ekibinde de yer aldık. Bu sene Eylül ayında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde yapılan Ulusal Astronomi Kongresi'nin de Yerel Organizasyon Komitesi'nde yer aldık. 12 Mart Cumartesi günü, topluluğumuzun kuruluşunun 30. yılını kutlamak amacıyla bir sempozyum düzenledik. Gerçekleştirilen sempozyumun ardından da daimi üyelerimizle (topluluğumuzun eski üyeleri kendilerini bu şekilde tanımlar) bir kokteyl verdik. Otuz yılın çeşitli dönemlerinde topluluğun idaresinden sorumlu olan kişiler bir araya geldi, hasret giderdi, kimi zaman duygusal anlar yaşandı.

Yıldızlı bir gökyüzünün altında kimi zaman gözyaşlarıyla kimi zaman kahkahalarla tüm zorluklara rağmen ODTÜ AAT hâlâ Türkiye astronomi camiasının amiral gemilerinden biri. Tek gayemiz Türkiye'de bilimin, astronominin ilerlemesi. Türkiye'deki her bireyin huzur içinde göğe bakabildiği huzur dolu zamanlarda, insanlara daha fazla bilgi verme olanağı bulmayı umuyoruz. Yıldızınız bol olsun!

Daha fazla bilgi için:
<http://www.gokyuzu.org>
aat@metu.edu.tr